

SAN PAWL IL-BAĦAR U L-INĦAWI

San Pawl tal-Gżejjer jew il-Gżejjer ta' San Pawl huma gżira waħda, iżda billi fin-nofs l-art hija baxxa ħafna, f'maltempata, din il-gżira tidher tnejn.

Il-Gżejjer ta' San Pawl jew San Pawl tal-Gżejjer

Skont missirijietna, il-gifen li fuqu kien hemm San Pawl ħabat ma' dawn il-gżejjer, tkisser, u nies sabu rwieħhom jgħumu f'baħar imqalleb. Bil-mod il-mod, mewġa wara mewġa, in-nies tal-gifen sabu ruħhom f'xatt il-bajja. Hawn, il-Maltin qabbd u ħuggieġa. Maż-żmien bnew kappella li giet imlaqqma *tal-Ħuggieġa*. Hemm drawwa fost il-poplu ta' San Pawl il-Baħar li waqt il-purċissjoni bl-istatwa ta' San Pawl titqabbad ħuggieġa qrib din il-kappella.

Xeni min-nawfragju ta' San Pawl.

L-inżul ta' San Pawl f'Malta.

Ritratt antik tal-kappella ta' San Pawl il-Baħar

L-istess kappella ta' San Pawl tal-Fgħejjeg illum

Fil-bajja tax-Xemxija hemm lokalità magħrufa bħala tal-Veċċja. F'dawn l-inħawi kien hemm nixxieġha. Jingħad li San Pawl gegħel l-ilma joħroġ minnha biex jgħammed il-poplu u hekk idaħħalhom fil-knisja tal-Mulej. Din in-nixxieġha saret magħrufa bħala Għajn Razul.

Il-Moll tal-Veċċja Illum

In-nixxieġha ta' Għajn Razul illum

Hemm legġenda oħra dwar din in-nixxieġha li ma taqbilx għalkollox mal-legġenda ta' qabel. Din tgħid li kien San Pawl li ordna l-ilma li joħroġ mill-blat, iżda tgħid li dan l-ilma ma kienx għall-magħmudija ta' xi Maltin iżda biex jisqi n-nies li kienu miegħu fuq il-ġifen. Wara l-għarqa u l-maltempata dawn in-nies kellhom għatx kbir u San Pawl wettaq miraklu billi ħareġ ilma minn dan il-post qrib ħafna tal-bajja tax-Xemxija. Din l-għajn tal-ilma għadek tista' taraha lllum ukoll għax tinsab eżatt mat-triq prinċipali li tgħaddi mal-bajja tax-Xemxija.

Il-kap tal-gzejjer Maltin f'dak iż-żmien kien Publiju li malajr sema' bil-ġrajja tal-ġifen u kif in-nies spiċċaw fuq ix-xatt tal-bajja ta' San Pawl il-Baħar. Hu ried jagħti sehmu billi juri lil kulħadd kif kellhom jiftħu darhom u jilqgħu dawn in-nies li kienu tilfu kulma kellhom fuq il-ġifen. Il-laqgħa bejn San Pawl u San Publiju seħħet fil-palazz tas-sajf tal-kap tal-Maltin f'San Pawl Milqi. Illum f'dan il-post, li jinsab f'Burmarrad, hemm fdalijiet ta' dar Rumana li proprju l-legġenda tgħid li kienet ta' Publiju. Illum, vicin tagħha hemm ukoll kappella.

Dehra minn fuq tal-inħawi madwar San Pawl Milqi, Burmarrad

Dettall tal-fdalijiet tad-dar Rumana f'San Pawl Milqi

Il-kappella ta' San Pawl Milqi bil-fdalijiet tad-dar Rumana madwarha

Aqra din is-silta u wiegeb il-mistoqsijiet fuqha:

San Pawl il-Baħar u l-inħawi

San Pawl tal-Gzejjer, jew il-Gzejjer ta' San Pawl huma gżira waħda, iżda billi fin-nofs l-art hija baxxa ħafna, f'maltempata, din il-gżira tidher tnejn. (par. 1)

Skont missirijietna, il-ġifen li fuqu kien hemm San Pawl ħabat ma' dawn il-gzejjer, tkisser, u nies sabu rwieħhom jgħumu f'baħar imqalleb. Bil-mod il-mod, mewġa wara mewġa, in-nies tal-ġifen sabu ruħhom f'xatt il-bajja. Hawn, il-Maltin qabbdu ħuġġieġa. Maż-żmien bnew kappella li giet imlaqqma tal-*Ħuġġieġa*. Hemm drawwa fost il-poplu ta' San Pawl il-Baħar li waqt il-purċissjoni bl-istatwa ta' San Pawl titqabbad ħuġġieġa qrib din il-kappella.

(par. 2)

Fil-bajja tax-Xemxija hemm lokalità magħrufa bħala tal-Veċċja. F'dawn l-inħawi kien hemm nixxieġha. Jingħad li San Pawl gegħel l-ilma joħroġ minnha biex jgħammed il-poplu u hekk idaħħalhom fil-knisja tal-Mulej. Din in-nixxieġha saret magħrufa bħala Għajn Razul.

(par. 3)

Hemm legġenda oħra dwar din in-nixxieġha li ma taqbilx għalkollox mal-legġenda ta' qabel. Din tgħid li kien San Pawl li ordna l-ilma li joħroġ mill-blat, iżda tgħid li dan l-ilma ma kienx għall-magħmudija ta' xi Maltin iżda biex jisqi n-nies li kienu miegħu fuq il-ġifen. Wara l-għarqa u l-maltempata dawn in-nies kellhom għatx kbir u San Pawl wettaq miraklu billi ħareġ ilma minn dan il-post qrib ħafna tal-bajja tax-Xemxija. Din l-għajn tal-ilma għadek tista' taraha llum ukoll għax tinsab eżatt mat-triq principali li tgħaddi mal-bajja tax-Xemxija.

(par. 4)

Il-kap tal-gzejjer Maltin f'dak iż-żmien kien Publiju li malajr sema' bil-grajja tal-ġifen u kif in-nies spiċċaw fuq ix-xatt tal-bajja ta' San Pawl il-Baħar. Hu ried jagħti sehmu billi juri lil kulħadd kif kellhom jiftħu darhom u jilqgħu dawn in-nies li kienu tilfu kulma kellhom fuq il-ġifen. Il-laqqgħa bejn San Pawl u San Publiju seħħet fil-palazz tas-sajf tal-kap tal-Maltin f'San Pawl Milqi. Illum f'dan il-post, li jinsab f'Burmarrad, hemm fdalijiet ta' dar Rumana li proprju l-legġenda tgħid li kienet ta' Publiju. Illum, viċin tagħha hemm ukoll kappella.

(par. 5)

1. Kif inhuma magħrufin ukoll il-*Gżejjer* ta' San Pawl?

2. Minn kemm-il gżira huma magħmulin?

3. X'kien għalu l-gifen li kien fuqu San Pawl, skont missirijietna?

4. Fejn sabu ruħhom in-nies ta' fuq il-gifen ta' San Pawl?

5. Għal liema raġuni, il-kappella li ttellgħet hemmhekk giet imlaqqma tal-*Fluggieja*?

6. Xi drawwa hemm marbuta ma' din il-kappella?

7. X'jisimha n-nixxieġha li hemm qrib il-*Veċċja*?

8. X'differenza hemm bejn iż-*żewġ legġendi* marbutin ma' din in-nixxieġha?

9. X'kien jismu l-kap tal-Maltin ta' *żmien* San Pawl?

10. X'għamel Publiju kif sema' bil-*għajja* tan-nies li spiċċaw fuq ix-xatt tal-*bajja*?

11. Fejn iltaqgħu San Pawl u San Publiju?

12. Xi ttella' madwar dan il-post?

Žid l-ittri nieqsa f'din il-kitba:

Mort pas_iġ_ata fl-_nħawi ta_ San Pawl i_-Baħar. Hemm_kk qtajt_a li nż_r postij__t bħall-kap_el_a ta_ San Pawl tal-Ħgej_eg u l-Veç_ja. Id_ispjaç__ni biss li l-Veç_ja mwaq_għa u li mhux l-10 ta_ Frar. Li k__ku l_um il-festa ta_ San Pawl kont nara għad_omx iqab_du l-ħuġ_ieġa, draw_a antika ħafna. Il-karoz_a wa_slitni Burmarrad u tlaqt bil-pa_s lejn il-_dalijiet tal-vi_la Rumana li hem_ madwar il-post li j__idulu San Pawl Milqi.

Immarka l-kelma li ma taqbilx (fejn hemm bżonn aġġenti r-raguni tal-għażla tiegħek):

1. ġifen - xini - mrejkba - sottomarin.
2. għawma - nawfragju - għarqa.
3. mewġa - fewġa - ħalla - ondata.
4. bajja - xtajta - qawra - ramlja - qala.
5. buqar - nixxieġha - għajn - fawwara.
6. tempesta - terremot - maltempata - urugan.
7. nħawi - bnadi - lokalitajiet - zoni - għelieqi.
8. rumanz - legġenda - ħrafa - praspura.
9. qaddis - qassis - għassies - patri - soru.
10. vampa - ħuġġieġa - fjakkolata - splużjoni - fjamma - ħruq.
11. magħmudija - tisqija - għatx - ħasla.
12. San Pawl il-Baħar - Ħamrun - Marsaxlokk - Marsalforn.

Imla l-vojt bil-kelma li hija mnisla minn dik fil-parentesi:

1. Il-Lvant _____ (nofs) huwa reġjun mifni bil-gwerra.
2. Lanqas kont rajtek _____ (baxx) u mgħottija taħt is-sodda.
3. _____ (tkisser) sieqi u malajr sibt _____ (rwieħhom) l-isptar.
4. Qabel San Ġwann tal-_____ (ħugġieġa), tneħħix ħwejjeg, jgħid il-qawl.
5. Issib 'il min iġerger li, li kieku kien ibiġħ il-_____ (kappella), in-nies kienu jitwiellu bla rjus!
6. Hawn _____ (jingħad) persistenti li dawn il-_____ (leggenda) jista' jkun fihom xi verità.
7. In-_____ (nixxieġha) li għandna madwar pajjiżna huma ċkejknin ħafna.
8. L-_____ (magħruf) ta' Salamun mar _____ (jisqi) l-ħamrija mifqugħa bix-xita!
9. Ja _____ (għarqa) li hi serqitli kollox u waħħlet fik!
10. It-_____ (maltempata) ma sirtx tista' teħodlu kopja!
11. Ix-xbieha _____ (miraklu) ta' Ġiezu tinsab il-Belt.
12. L-_____ (ilma) li għamlu l-bieraħ _____ (għarqa) kulma sabu quddiemhom.
13. Qabel kienu jemmnu li x-_____ (Xemxija), bħal qamar, iddur mad-dinja.
14. Għam il-baħar kollu u għereq fix-_____ (xatt).
15. _____ (fdalijiet) kemm flaħt matul ħajti u issa qiegħed ingawdi dak li qlajt.